

Digitalizacija pouka slovenščine za tuje študente UP: izkušnje in izzivi

Irina Makarova Tominec

Univerza na Primorskem

irina.mt@fhs.upr.si

Na Univerzi na Primorskem od leta 2013/2014 beležimo stalno rast števila tujih študentov, ki se udeležijo tečajev slovenščine kot tujega jezika. Z namenom maksimalno upoštevati interese ciljne publike pri zasnovi in izvajanju tečajev smo izvajalci pouka izvedli spletno raziskavo potreb in želja tujih študentov. Izkazalo se je, da se udeleženci naših tečajev, ki prihajajo iz različnih kulturnih okolij, zanimajo za pravila primerne obnašanja na slovenski univerzi, izpostavijo pomanjkanje predmetnospecifične terminologije pri jezikovnem pouku, potrebujejo sistematični razvoj besedilne zmožnosti, predvsem na področju pisanja akademskih in strokovnih besedil. Glede na izsledke spletne raziskave izvajalci ugotavljamo pomanjkanje ustreznih didaktičnih gradiv, ki bi bila prilagojena potrebam navedene ciljne skupine. Kot primerno strategijo, ki omogoča večjo odzivnost izobraževalnih vsebin, predlagamo digitalizacijo pouka. V članku so predstavljeni konkretni primeri vpeljave IKT-tehnologij v različnih fazah in pri različnih dejavnostih učenja slovenščine, ki so bile do zdaj preizkušene v okviru Centra za slovenski jezik Univerze na Primorskem.

Ključne besede: slovenščina za tuje, slovenščina na univerzi, e-gradiva, IKT, jezikovna didaktika

Uvod

Razvoj IKT je v tudi v jezikovno didaktiko prinesel številne novosti, ki se kažejo v praksah poučevanja, vsebini, metodah in procesu evalvacije. S pomočjo novih tehnologij lahko povečamo motiviranost in aktivnost študentov. Iz nekega statičnega sveta, kjer so bile natisnjene slike in črke, se premikamo v svet interaktivnih gradiv, kjer študent skozi neke simulacije, aplikacije lahko sam raziskuje določene pojme, ugotavlja zakonitosti in pravila. Slednje pomeni bistven prispevek k problemsko zasnovanemu učenju, primernejšemu za sodobno študentsko populacijo.

Tečaji slovenščine za tuje na začetni stopnji kot izbirni semestrski predmet, namenjen tujim študentom, so se na UP začeli izvajati v akademskem letu 2013/2014. Ciljna publika teh tečajev so tuji študenti, ki del svojega študija ali celoten študij opravijo na Univerzi na Primorskem; na ta način predstavljajo perspektivno ciljno skupino UP, v kolikor le-ta v luči internacionalizacije

Preglednica 1 Število tujih študentov UP pri pouku slovenščine

2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
28	38	82	110	169

Opombe Po podatkih Centra za slovenski jezik in kulturo UP FHŠ.

Preglednica 2 Stopnje vrednotenja pri izvedenem spletnem anketiranju

Ni potrebno	Minimalno	Dokaj pomembno	Zelo pomembno	Zanimivo
-------------	-----------	----------------	---------------	----------

želi povečati svojo prepoznavnost v svetu. Statistika prihoda tujih študentov na Univerzo na Primorskem v zadnjem času kaže pozitivno dinamiko, vzporedno s tem narašča povpraševanje po tečajih slovenščine za tujce.

Za pripravo ustrežnejšega programa tečajev slovenščine je pomembno upoštevati specifične interese ciljne skupine udeležencev. S tem namenom smo pripravili spletni vprašalnik »Important Questions for Better Slovenian Courses«.¹ K izpolnjevanju vprašalnika je pristopilo 46 udeležencev, ki so obiskovali oz. še obiskujejo univerzitetne tečaje slovenščine za tujce na Univerzi na Primorskem v akademskem letu 2017/2018.

Profil udeležencev

Kot je navedeno v preglednicah spodaj, večji del udeležencev tečajev predstavlja redno vpisani tuji študenti UP (67 %), ki obiskujejo dodiplomske študijske programe UP. Študenti na izmenjavi predstavljajo približno tretjino poslušalcev, manjši del predstavljajo zaposleni na UP, ki prihajajo iz različnih držav (ZDA, Mehika). Pri tem večina tujih študentov govori slovanski jezik (75 %), neslovansko govorečih je 25 %. Pomembna je tudi delitev glede na izbrani jezik poučevanja: študenti, ki obiskujejo študijske programe UP v slovenskem učnem jeziku, predstavljajo 60 % anketirancev, študenti, ki poslušajo programe v angleškem jeziku, pa 40 %.

Metodologija

Udeleženci tečajev so morali ovrednotiti, katere vsebine se jim pri pouku slovenščine zdijo pomembnejše. Ponujena lestvica je vsebovala 5 stopenj vrednotenja (preglednica 2).

Pomembna omejitev pri interpretaciji pridobljenih odgovorov je ta, da so v kumulativno statistiko vključena stališča udeležencev iz različnih učnih skupin, in sicer: glede na materni jezik udeležencev (slovanski/neslovanski), glede na njihov status (redni študent oz. zaposleni/Erasmus študenti), glede

¹ Spletna anketa v angleškem jeziku, dostopna na <https://www.1ka.si/a/161543>.

na izbrani jezik poučevanja na slovenski univerzi (slovenščina/angleščina). Predvidevamo namreč, da bi v primeru ločene obravnave vsaka posamezna učna skupina lahko pokazala nekoliko drugačne rezultate pri vrednotenju posameznih kompetenc v slovenskem jeziku, glede na specifične učne potrebe, dolgoročni interes za učenje slovenščine.²

Pri uvrščanju na lestvici najbolj zelenih kompetenc (preglednica 3) smo kot pozitivno upoštevali statistiko odgovorov v kategorijah *zelo pomembno*, *dokaj pomembno* in *zanimivo*, kot negativno pa odgovore v kategorijah *minimalno* ali *ni potrebno*. Pri uvrščanju posamezne kompetence smo torej upoštevali absolutni pozitivni seštevek, po načelu: seštevek pozitivnih točk minus seštevek negativnih točk. Upoštevana je bila tudi stopnja razpršenosti odgovorov po posameznih kategorijah: visoka koncentracija odgovorov v eni kategoriji nakazuje visoko stopnjo ozaveščenosti odgovorov, medtem ko bolj ali manj enakomerna razpršenost po vseh razpoložljivih kategorijah nakazuje na dejstvo, da so 1) odgovori odvisni od pripadnosti informatorja posamezni učni skupini; 2) da je ozaveščenost informatorjev o pomembnosti posamezne kompetence nizka.

Rezultati

Pridobljena statistika ponuja naslednjo sliko potreb in želja tujih študentov pri učenju slovenščine kot tujega jezika; v spodnji tabeli je v prvi vrstici prikazana najvišje ovrednotena kompetenca, v zadnji vrstici pa najnižje ovrednotena.

Pridobljena statistika nakazuje prevladujoči trend učenja slovenščine kot jezika okolja (razumevanje, govorjenje, branje in pisanje splošne slovenščine tuji študenti primerjalno vrednotijo višje kot predmetnospecifične), a vendarle je *predmetnospecifična* komunikacija v slovenskem jeziku (slušno razumevanje, govorjenje, branje, predvsem pa pisanje) ovrednotena kot precej pomembna kompetenca.³ *Jezikovna pravilnost* (slovnica, besedišče, izgovarjava) je razumljena kot pomembnejša učna vsebina, ki so ji študenti pripravljeni nameniti veliko časa, a vendarle je prepoznana kot sestavni del kompleksne sporazumevalne zmožnosti. Kot so že pokazale raziskave na področju didaktike slovenščine (Starc 2005), je pri učenju jezika v okviru trenutno

² V našem primeru navajamo skupno statistiko, ker je za ločen prikaz po posameznih učnih skupinah naš raziskovalni vzorec premajhen.

³ Predvidevamo, da lahko razliko v odgovorih pojasnimo z različnim statusom udeležencev anketiranja: Erasmusovi študenti, ki v Sloveniji prebivajo večinoma samo en semester, so manj zainteresirani za razvoj predmetnospecifičnih jezikovnih kompetenc v slovenščini kot redni študenti oz. zaposleni na UP.

Preglednica 3 Lestvica uvrščenosti kompetenc v slovenskem jeziku, glede na kumulativno statistiko odgovorov, v odstotkih

Kompetence	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1 Razumevanje vsakdanje komunikacije v slovenskem jeziku	75	5	8	23	65	0
2 Spoznavanje splošnega besedišča (hrana, osebne stvari, nakupi)	66	7	9	29	51	2
3 Pisanje splošnih besedil v slovenskem jeziku (dopisovanje, oblikovanje elektronskih sporočil)	61	10	10	38	43	0
4 Komunikacijski bonton s profesorji	48	3	21	36	36	0
5 Informacije o študentskem življenju v Sloveniji (prehrana, delo, šport, prosti čas)	46	5	22	37	29	7
6 Organizirane prostočasne aktivnosti v slovenskem jeziku (aktivnosti na prostem: šport, izleti, vodeni ogledi)	46	5	22	37	29	7
7 Usvajanje slovenske slovnice	45	4	20	24	40	5
8 Pravilna slovenska izgovarjava	45	13	15	43	25	5
9 Branje splošnih besedil v slovenskem jeziku	44	9	18	34	36	1
10 Spoznavanje predmetnospecifičnega besedišča (strokovne terminologije)	37	11	20	29	38	1
11 Pisanje predmetnospecifičnih besedil v slovenskem jeziku (povzetka, poročila, seminarske naloge, zaključnega dela)	36	11	21	32	37	0
12 Informacije o Sloveniji (življenjski stil, stereotipi, kultura, kulinarika)	33	10	24	29	17	21
13 Razumevanje predmetnospecifične komunikacije v slovenskem jeziku	28	5	31	28	36	0
14 Branje predmetnospecifičnih besedil v slovenskem jeziku (učbenikov, člankov, predstavitev)	22	10	29	29	27	5
15 Raba spletnih učilnic, evidenčnih sistemov na fakultetah, v knjižnici (ŠIS, VIS, Moodle, Cobiss, etc.)	16	18	24	37	21	0
16 Komunikacija s slovenskim študentom – tutorjem	-5	30	23	20	23	5

Opombe Naslovi stolpcev: (1) kumulativni seštevek, (2) ni potrebno, (3) minimalno, (4) dokaj pomembno, (5) zelo pomembno, (6) zanimivo.

vodilnega komunikacijskega pristopa glavno merilo uspešnosti predvsem sposobnost ustrezne rabe jezika v konkretnih situacijah (tako v vsakdanjem kot tudi akademskem okolju), ki jo laični govorci težko delijo na posamezne sestavine (slovnica, izgovor, besedišče, implicitna pravila primerne obnašanja oz. sociokulturna/medkulturna zmožnost). V glavnem se tuji študenti učijo slovenskega jezika zato, da bi znali uspešno komunicirati v novem oko-

lju, pri čemer potrebujejo ne samo jezikovne, ampak tudi medkulturne vsebine (sposobnost primerne komunikacije s profesorji, torej akademski bonton, so tako redni študenti kot tudi študenti na izmenjavi ovrednotili precej visoko). Vse navedeno lahko interpretiramo kot dokaz dejstva, da mora poučevanje slovenščine kot tujega jezika na slovenski univerzi upoštevati naslednja izhodišča: 1) biti mora problemsko zasnovano, kar pomeni, da mora reševati konkretne komunikacijske probleme učečih se; 2) izpostavljati mora komunikacijski pristop, kar pomeni, da mora biti pridobljeno znanje jezikovnega sistema primerno za takojšnjo aplikacijo v konkretnih situacijah rabe; 3) ponuditi mora možnosti doslednega, premišljenega, sistematičnega učenja slovnice, besedišča, izgovora, torej zagotoviti zanesljivo znanje jezikovnega sistema; 4) učenje jezikovnega sistema v situaciji mora biti obogateno z nazorno eksplikacijo implicitnih pravil primernega obnašanja v slovenskem akademskem okolju (npr., na podlagi konkretnih primerov napačno in ustrezno sestavljenih elektronskih sporočil profesorju itd.), 5) dovolj časa mora nameniti razvoju besedilne zmožnosti v slovenskem jeziku, predvsem v segmentu pisanja strokovnih in znanstvenih besedil (Starc 2007).

Zgoraj definirane specifične potrebe ciljne publike narekujejo prilagajanje vsebin in načina izvajanja tečajev slovenščine za tuje študente. Pri tem imamo izvajalci tečajev, po eni strani, nabor klasičnih učbenikov za učenje slovenščine za tujce,⁴ ki pa ne ponujajo vsebin, vezanih na komunikativne situacije, značilne za študentsko življenje (pridobitev študentske izkaznice, urejanje statusa tujega študenta na UE, bivanje v hostelu/študentskem domu, urejanje subvencionirane prehrane, prevoza, priložnosti študentskega dela) ali za univerzitetno okolje (komunikacija v referatu, mednarodni pisarni, uporaba intraneta in spletnih učilnic). V klasičnih učbenikih, ki razvijajo sporazumevalno zmožnost v t. i. *splošni* slovenščini, tudi ne najdemo vsebin, ki usposobijo tujce za akademsko pisanje v slovenskem jeziku (pisanje povzetka, poročila, seminarske naloge). Pričakovano primanjkuje segment strokovnega jezika, ki uporabniku sporoča osnovno terminologijo z ustreznega predmetnega področja.

V tem kontekstu je pomembno vedeti, koliko si izvajalci lahko pomagamo z obstoječimi e-gradivi za učenje slovenščine za tujce. Dandanes imamo na tem predmetnem področju na razpolago široko paleto e-gradiv (mobilne aplikacije, spletne strani, YouTube-vsebine), a je njihova uporabna vrednost

⁴ V mislih imamo učbenike slovenščine kot tujega jezika, nastale v okviru Centra za slovenski jezik FF UL (Pirih Svetina in Ponikvar 2003; Petric Lasnik, Pirih Svetina in Ponikvar 2009; Liberšar idr. 2015).

za poučevanje naše ciljne skupine vprašljiva. Kot primer naj navedemo dejstvo, da so brezplačne mobilne aplikacije za učenje slovenščine (glej Pukšič 2015) razvite predvsem v pomoč popolnim začetnikom, ki hkrati predstavljajo najštevilnejšo ciljno skupino. Nova brezplačna spletna učilnica slovenščine Slonline⁵ predstavlja premišljeno, didaktično prirejeno *ready-made* učno gradivo za učenje slovenščine, ki ga lahko našim slušateljem ponudimo šele kot dodatno vsebino za sprotno samoučenje. Jezikovni viri, razviti v okviru projekta »Sporazumevanje v slovenskem jeziku«⁶ (pedagoški slovnični portal, razlagalni slovar, leksikalna baza za slovenščino, leksikon besednih oblik Sloleks, slogovni priročnik, slogovno spletno orodje za preverjanje pravopisa), so v pomoč pri urejanju besedil oz. pri učenju slovenščine na višjih stopnjah, a vendar ne ponujajo celovitih vsebinskih/didaktičnih rešitev za učenje slovenščine kot strokovnega/akademskega jezika za ciljno skupino višjih začetnikov oz. nadaljevalcev. Kot trenutno najprimernejšega za našo ciljno skupino lahko označimo spletni portal Slovenščina na daljavo,⁷ ki ponuja izbor tematskih področij, skladno s Sporazumevalnim pragom za slovenščino, z didaktičnimi vsebinami, primernimi za večnivojsko poučevanje in samopreverjanje, tako za popolne začetnike kot tudi nadaljevalce. Glede na sklenjen, didaktično premišljen izbor učnih vsebin (od predstavitve do preverjanja) je ta spletni vir uporaben predvsem za samostojno učenje za popolne začetnike, višje začetnike, nadaljevalce in izpopolnjevalce.

Nabor priročnikov za učenje slovenščine je v zadnjem času precej širok, a še vedno ne pokrije vseh ciljnih skupin študentov glede na njihovo izhodiščno okolje. Izkušnje poučevanja slovenščine v univerzitetnem okolju kažejo,⁸ da bi jih bilo treba dopolniti s korekcijskimi slovničnimi vajami za različne skupine govorcev (s slovanskim, z germanskim, romanskim J1). Študenti tako iz slovanskega kot tudi predvsem neslovanskega okolja precej pogrešajo sistematično in didaktizirano slovnico z vajami za utrjevanje ter samoučenje. Smiselna se zdi tudi dopolnitev učbenikov z osnovami fonetike in s fonetičnimi vajami za posamezne govorce.

Za vse stopnje učenja primanjkujejo poenostavljena in/ali skrajšana strokovna besedila, s katerimi bi študenti lahko utrdili usvojeno znanje ter spoznali strokovni jezik na izbranem predmetnem področju. Študenti tudi po-

⁵ Glej <https://www.slonline.si/sl/>.

⁶ Dostopno na spletnem portalu <http://www.slovenscina.eu/>.

⁷ Glej spletni portal <http://www.e-slovenscina.si/>, ki ga je v letu 2006 vsebinsko razvil Center za slovenski jezik FF UL.

⁸ Do podobnih zaključkov prihajajo tudi lektorji slovenščine na avstrijskih univerzah (Bedenk in Vučajnk 2009).

grešajo aktualna adaptirana gradiva za sociokulturne vsebine, ki bi jih lahko pod skupnim imenom »Spoznajmo Slovenijo« v tiskani ali pa v interaktivni digitalni obliki obravnavali bodisi kot dodatno bodisi kot samostojno študijsko gradivo o zgodovini, kulturi, kulinariki, zemljepisu, gospodarstvu v Sloveniji.

Rešitev

Vse zgoraj navedeno pojasni dejstvo, zakaj izvajalci tečajev slovenščine za tujce v univerzitetnem okolju postopoma prihajamo do odločitve o razvoju novih e-gradiv, prilagojenih specifičnim potrebam univerzitetnega pouka slovenščine za tujce. Zdi se, da strategije digitalizacije dandanes ponujajo najprimernejšo rešitev za zapolnitev številnih vsebinskih in organizacijskih vrzeli, ker zagotavljajo (1) lažji dostop do učnih vsebin, (2) časovno odloženo in sprotno uporabo, (3) nadomeščanje različnih odsotnosti in izostankov, (4) sprotno popravljanje/dopolnjevanje, (5) cenejšo izvedbeno opcijo, ki jo je tako lažje prilagajati heterogenosti skupin ter njihovim potrebam. V prid digitalizacije priča dejstvo, da našo ciljno skupino, ki jo sestavljajo študenti iz različnih držav, iz različnih kulturnih okolij, z različnimi delovnimi navadami, praviloma združuje samo še ljubezen do mobilnih naprav, ki tako postanejo učno orodje in ne več moteči elementi pri pouku.

Za eno klasičnih rešitev digitalizacije, ki postaja vse bolj popularna v akademskem okolju, imamo opcijo priprave videoposnetkov predavanj, z razlago posameznih jezikovnih poglavij, ki se potem lahko namestijo v spletni učilnici. Taka opcija digitalizacije obstaja že dalj časa, a se zavedamo, da se je zaradi trajnosti pouka (2 do 4 akademske ure) in tehničnih težav (ustrezna tehnična oprema, snemalec, eventualna montaža) lahko poslužujemo šele v izbranih primerih.

Primernejša se zdi opcija izdelave ozvočene animirane videopredstavitve, ki jo predavatelj pripravi doma (pred ali po izvedenem pouku) in potem namesti v spletno učilnico. Navedeno opcijo ponuja program PowerPoint, ki spada v standardni programski paket Microsoft Office. Po našem mnenju ima ravno ozvočena animirana videopredstavitve zelo velik potencial pri jezikovnem pouku,⁹ saj omogoča tako individualizacijo kot tudi diferenciacijo študijskega procesa. Taka predstavitev traja manj časa (od 5 do 20 minut), omogoča vizualizirano, animirano razlago snovi (slovničnih pravil, vaj, skupnega prebiranja in analize besedil splošne in strokovne narave, komentirane analize pisnih izdelkov). Nenazadnje, predstavitev omogoča sproti ustni komentar

⁹ Na tem mestu bi se rada zahvalila izr. prof. dr. Viktoriji Florjančič, vodji raziskovalnega projekta UP »Inovativno do znanja«, ki nas je seznanila z možnostmi priprave takih animacij.

predavatelja, ki je lahko izveden v kateremkoli učnem jeziku. Možna je tudi priprava različnih jezikovnih verzij posamezne videopredstavitve (z razlago snovi v angleškem, italijanskem, ruskem učnem jeziku) glede na materni jezik udeležencev posamezne učne skupine.

Aktualna naloga pri digitalizaciji univerzitetnega pouka slovenščine je tudi priprava novejših učnih video-/avdioposnetkov za učenje slovenščine, kjer v glavni vlogi nastopajo slovenski študenti. Omenjena strategija digitalizacije in aktualizacije učnih vsebin omogoča maksimalno stopnjo prilagajanja ciljni publikli: aktualno študentsko življenje, pravila primernega obnašanja na fakulteti, akademski bonton v Sloveniji bi morali tujim študentom razložiti slovenski študenti.

Kot uporabno sredstvo igrifikacije in popestritve pouka smo na tečajih slovenščine že večkrat preizkusili brezplačno spletno aplikacijo kahoot, ki ponuja različne oblike za preverjanje/utrjevanje (jezikovnega) znanja:¹⁰ klasični kviz, torej naloga izbire pravilne variante odgovora med najmanj štirimi ponujenimi alternativami, preverjanje znanja na način povezovanja/urejanja podatkov v pravilnem zaporedju iz najmanj štirih elementov (angl. *jumble*), preverjanje mnenj in stališč (angl. *survey*), oblikovanje in argumentiranje stališč (angl. *discussion*). Program ponuja takojšnje statistično obdelavo rezultatov, shranjevanje pridobljenih odgovorov, določanje časovnega intervala za rešitev posameznih nalog, možnost reševanja kvizov doma (namesto domačih nalog). Dejansko gre za prenašanje učnih mikrovsebin v programsko orodje, ki zagotavlja visoko stopnjo vizualizacije in interakcije, takojšnji odziv, dodatno motivira udeležence z elementi tekmovalnosti, pri tem omogoča natančno spremljanje rezultatov posameznika. Orodje je posebej priporočljivo za rabo na začetnih tečajih slovenščine, ko možnosti za popestritev pouka, z upoštevanjem nižje jezikovne kompetence udeležencev, še ni veliko. Spletna aplikacija je primerna za preverjanje bralnega razumevanja (besedil manjšega obsega), slušnega razumevanja (do 2 minuti trajanja), utrjevanja slovničnih konstrukcij, strukture slovenskega stavka (vrstni red), frazemov (pravilno zaporedje sestavnih elementov). Posebej bi ga priporočili za izvedbo civilizacijskih kvizov kakor tudi za izvedbo ugotovitvene raziskave stališč na začetku pouka, ob uvajanju nove teme (npr. krajši interaktivni vprašalnik o odnosu študentov do hitre hrane na začetku učne ure o hrani in prehranjevalnih navadah). Aplikacija je uporabna v različnih fazah študijskega procesa: za začetno motivacijo (ugotovitveni vprašalnik), za vmesno preverjanje, za reševanje domačih nalog, za izvedbo evalvacije na koncu pouka,

¹⁰ Glej videopredstavitev *Možnosti uporabe aplikacije KAHOOT na tečajih slovenščine za tujce* (Makarova 2018).

Preglednica 4 Strategije digitalizacije na tečajih slovenščine za tuje študente

Vsebine	Strategija digitalizacije
1 Slovnice vaje (prilagojene govorcem iz različnih govornih okolij)	Ozvočena animirana videopredstavitev v programu MO PowerPoint z razlago posameznih slovnčnih poglavij v različnih jezikih.
2 Adaptirana besedila o Sloveniji	Ozvočen animirani minivodič (videopredstavitev v programu MO PowerPoint); prirejena zbirka spletnih posnetkov na YouTube (angl. <i>playlist</i>); interaktivni kviz v spletni aplikaciji kahoot.
3 Adaptirana strokovna besedila za posamezno predmetno področje	Ozvočena animirana videopredstavitev v programu MO PowerPoint; zbirka posnetkov na YouTube s spleta (angl. <i>playlist</i>); interaktivni kviz v spletni aplikaciji kahoot za posamezno predmetno področje.
4 Praktikum komunikacije v akademskem okolju (pisanje elektronskih sporočil, pisanje strokovnih besedil, izvedba govornega nastopa – predstavitev)	Ozvočena animirana videopredstavitev s primeri pravilnih in napačno sestavljenih/oblikovanih besedil, izbor priporočenih jezikovnih vzorcev, zbirka referenčnih besedilnih vzorcev (povzetek, referat, seminarska naloga, zaključno delo, poročilo, ustna predstavitev).
5 Uporaba intraneta	Ozvočena animirana videopredstavitev s prikazom rabe intraneta (ŠIS, Cobiss).
6 Študentom prilagojene učne vsebine, po načelu »študenti za študente«	Snemanje/priprava novega slušnega in video gradiva (s pomočjo študentov UP) po načelu »študenti za študente«.
8 Sprotno preverjanje jezikovnih in vsebinskih modulov, digitalizacija in igrifikacija pouka s pomočjo mobilnih naprav	Spletna aplikacija kahoot.

za popestritev, zabavo in sprostitvev. Ustvarjene kvize lahko predavatelj shrani v odprtem dostopu, kar odpira možnosti vnovične uporabe, urejanja, izposoje že pripravljenih kvizov med različnimi ustvarjalci, to pa zvišuje raven poučevanja in podpira sodelovalno klimo na celotnem predmetnem področju.

Kot sintetični produkt digitaliziranega pouka slovenščine na slovenski univerzi bi moral nastati digitalizirani učbenik slovenščine kot tujega jezika, ki skladno z aktualno koncepcijo kombiniranega učenja (angl. *blended learning*) predvideva nadgradnjo tiskanih vsebin z virtualno dimenzijo.¹¹ Tukaj

¹¹ Glej videopredstavitev »Izkušnje pri izdelavi multimedijско podprtega učbenika *Ruščina v turizmu*« (Makarova in Muhič 2018).

primerne rešitve, po našem mnenju, ponuja sodobna didaktika poučevanja slovenščine kot materinščine, na primerih nastajajočih e-učbenikov, npr. za učenje slovenščine v slovenski šoli.¹²

Če torej lahko povzamemo: na univerzitetnih tečajih slovenščine izvajalci trenutno ugotavljamo naslednje vrzeli, ki jih skušamo preseči z različnimi strategijami digitalizacije pouka (preglednica 4).

Zaključek

Predstavljene strategije digitalizacije pouka prispevajo k oblikovanju inovativnega učnega okolja, zagotavljajo večjo individualizacijo in diferenciacijo učenja, omogočajo maksimalno prilagoditev vsebin specifičnim potrebam in interesom posameznih učnih skupin, širijo možnosti spremljanja učnega uspeha pri posamezniku, spodbujajo motivacijo študentov. Pričujočo razpravo torej lahko zaključimo z ugotovitvijo, da so za jezikovni pouk na univerzitetni ravni primerne različne strategije digitalizacije, multimedijske oziroma digitalne nadgradnje vsebin in postopkov v virtualnem okolju, ki tako ponujajo nove razsežnosti učenja in zagotavljajo višjo kakovost poučevanja na izbranem predmetnem področju.

Literatura

- Bedenk, Kasilda, in Tatjana Vučajnk. 2009. »Avstroslovenistična pestrost pedagoškega izziva.« V *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*, ur. Marko Stabej, 41–48. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Liberšar, Polona, Ivana Petric Lasnik, Nataša Pirih Svetina Nataša in Andreja Ponikvar. 2015. *Naprej pa v slovenščini, učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Makarova, Irina. 2018. »Možnosti uporabe aplikacije KAHOOT na tečajih slovenščine za tujce.« <https://www.youtube.com/watch?v=HTFSnj0ooOs>
- Makarova, Irina, in Damjan Muhič. 2018. »Izkušnje pri izdelavi multimedijske podprtega učbenika *Ruščina v turizmu*.« <https://www.youtube.com/watch?v=U7qG-9oOXqE&t=15s>.
- Petric Lasnik, Ivana, Nataša Pirih Svetina in Andreja Ponikvar. 2009. *Gremo naprej: učbenik za nadaljevalce na tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.

¹² Za interaktivne učne komplete nove generacije za slovensko šolo, ki predstavljajo praktično aplikacijo koncepta kombiniranega učenja, je slovenska Založba Rokus Klett prejela zlato nagrado v kategoriji digitalnih učnih gradiv v tekmovanju za najboljša evropska učna gradiva (BELMA oz. Best European Learning Materials Awards), glej npr. Slovenščina v oblaku, interaktivno gradivo za učenje slovenščine v 6. razredu osnovne šole, demo verzija dostopna na spletni strani <https://mauthor.rokus.com/svo6/demo/>.

- Pirih Svetina, Nataša, in Andreja Ponikvar. 2003. *A, B, C – 1, 2, 3, gremo: učbenik za začetnike na kratkih tečajih slovenščine kot drugega in tujega jezika*. Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- Pukšič, Dejan. 2015. »Učenje slovenščine kot tujega jezika ob podpori mobilnih naprav s tipnim uporabniškim vmesnikom.« Doktorska disertacija, Univerza v Mariboru, Maribor.
- Starc, Sonja. 2005. »Matura iz slovenščine kot drugega jezika v Slovenski Istri«. V *Slovenščina in njeni uporabniki v luči evropske integracije*, ur. Vesna Mikolič in Karin Marc Bratina, 149–172. Koper: Annales.
- . 2007. »Struktura znanstvenega besedila in njegova zunanja členjenost, kot se kaže v primerih besedil Jezika in slovstva.« V *Razvoj slovenskega strokovnega jezika*, ur. Irena Orel, 175–200. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.

Digitalization by Slovene as a Foreign Language Teaching at the University of Primorska: Experience and Challenges

At the University of Primorska, from year 2013/2014 onwards, is recorded the ongoing growth of the number of foreign students, who take part in the courses of Slovene language as a foreign. In order to take maximum account of our target group, the course-holders have carried out an online research of interests and needs of foreign students. It turned out, that the participants of the courses, coming from different cultural backgrounds, show interest in appropriate behavior rules at the Slovene university, highlight the shortage of subject specific vocabulary, need the systematic ongoing course to develop writing skills of academic and professional texts. According to the results obtained, the course-holders find a lack of relevant didactic materials, tailored to the needs of the target group. As appropriate strategy that allows greater responsiveness of the subject content, we suggest the digitalization of the courses. In the article are presented some cases how to implement ICT-methods at the different stage and language activities by SFL-learning, which have been tested within the Center for Slovene language University of Primorska.

Keywords: Slovene as a foreign language, e-education, digitalization, blended learning, language didactics